

VERSLAGJE DEBAT DE WMO EN OUDEREN, 6 JULI 2005

Mevr. Schippers (Kenniscentrum Ouderen NIZW):

Leuke interessante bijeenkomst, optimistisch, uitdagend.

Punt van zorg is of gemeenten voldoende gekwalificeerd zijn voor de uitvoering van de WMO, aangezien de toegang tot de WVG in de praktijk ook niet altijd goed verloopt. Door controle/beheersing worden voorzieningen duurder dan nodig.

Dhr. Roebroek (voorzitter Brabants Kenniscentrum Ouderen):

Heeft het gevoel dat de politiek en de beleidsmakers zich onvoldoende bewust zijn van het probleem van de vergrijzing, terwijl in de samenleving zelf een actieve discussie daarover wordt gevoerd. Het eerste strategisch beleidsadvies van het Brabants Kenniscentrum Ouderen (uitgebracht in december 2004) biedt aanknopingspunten voor de provincie om in actie te komen, terwijl de provinciale politiek slechts aangeeft dat de voorstellen die in het advies worden gedaan niet voldoende concreet zijn voor het provinciale beleid. De heer Roebroek meent dat het ontwikkelen van meer concrete voorstellen een verantwoordelijkheid van de provinciale politici en beleidsmakers zelf is.

Mevrouw Roosen (voorzitter KBO Brabant):

Sluit zich bij de heer Roebroek aan en meent dat naast de provinciale politiek ook de lokale politiek en de ouderenorganisaties de taak hebben om de adviezen op te pakken. Ten aanzien van de WMO is zij bang dat de huidige voorzieningen worden afgebroken voordat de nieuwe klaar zijn. Vooral kleine gemeenten zullen – ook al is het voor hen moeilijker – snel actie moeten ondernemen, anders zal de slag bij voorbaat verloren zijn.

De heer v.d. Wakker vat samen dat gemeenten op zoek moeten gaan naar een nieuwe structuur, terwijl de oude structuur soms al overboord wordt gezet.

Dhr. Schalk (hoogleraar ouderenbeleid UvT):

Het organiseren van lokale samenwerking en het zoeken naar een nieuwe structuur hebben tijd nodig. Dit zou een interactief proces moeten zijn.

Mevrouw Roosen vraagt zich af of de benodigde tijd wel beschikbaar is: er moeten nu maatregelen worden genomen.

Dhr. Schalk: Uit onderzoek van de studenten blijkt dat men niet hoeft te starten vanuit een 0-situatie: in de proefgemeenten gebeurt blijkbaar al veel.

Dhr. Matthijssen:

Er is gesproken over een 'lerende organisatie'; daarvoor is eerst een 'aflerende organisatie' nodig.

Dhr. v.d. Donk (voorzitter Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid):

Uit het recent verschenen boekje 'Stoppen' van Herman van Gunteren blijkt dat het moeilijk is om te stoppen met oude dingen, wat toch noodzakelijk is alvorens met nieuwe dingen te kunnen beginnen. Dat geldt ook voor de WMO. Overheden zijn gewend om naar bekende categorieën te kijken. Misschien moeten niet dezelfde beleidsmakers, maar juist nieuwe mensen daar naar kijken om nieuwe doelgroepen te kunnen zien en nieuwe vormen van de beleidsorganisatie te kunnen ontwikkelen.

Dhr. Schalk:

Een en ander heeft ook te maken met cultuur. Die is lastig te doorbreken, zowel voor gemeenten als voor de provincie. Tot nu toe werd steeds uitgegaan van problemen en het zoeken van oplossingen daarvoor. Straks gaat het om het zoeken naar de kracht van de samenleving en om manieren om die te stimuleren.

Dhr. Teurlings:

Is van mening dat het lokaal bestuur en maatschappelijke organisaties samen een aanpak voor de nieuwe wet dienen op te stellen. Hij signaleert een spanningsveld tussen ambtenaren en de politiek: ambtenaren hebben met de praktijk te maken, terwijl de politiek de beslissingen neemt.

Dhr. Augusteijn (gedeputeerde):

Is ook van mening dat de WMO ambtelijk veel betekent. De politiek dient er echter wel voldoende aandacht voor te hebben, omdat zij inderdaad de beslissingen neemt en het over een groot gedeelte van het gemeentelijk budget gaat.

De heer Augusteijn is zeer te spreken over het initiatief van de ouderenorganisaties verenigd in het VBOB, om zelf een werkgroep rond de WMO op te zetten.

Mevr. van Boxtel:

Meent dat de burger moet worden gezien als klant, aangezien de burger de belasting betaalt waarvan de voorzieningen worden bekostigd. Daarnaast wijst zij op de lange wachtlijsten bij de voorzieningen uit de WVG, die met name worden veroorzaakt door bureaucratie.

Dhr. v.d. Donk:

Is juist van mening dat beter niet kan worden gesproken over klant. De term belast de relatie onnodig en is zelfs ronduit gevaarlijk als er vanuit wordt gegaan dat 'de klant koning is' en dus kan bepalen wat geleverd moet worden, bijvoorbeeld welke zorg. Het suggereert de verkeerde verhoudingen.

Overigens is de andere kant, dat het aanbod alleen wordt bepaald door professionals, ook niet goed. Om maatwerk te kunnen leveren zou het er tussenin moeten zitten.

Dhr. v. Erp:

Is het niet eens met het negatieve beeld rondom de WVG. Na een periode van aanloopproblemen zijn mensen nu over het algemeen (85%) tevreden over de WVG. Misschien treden er in enkele individuele gevallen nog problemen op.

Dhr. Blom:

De overheid gebruikt als argument voor de invoering van de WMO dat daarmee de stijging van de kosten van de AWBZ wordt tegengegaan. De kosten van de WMO zullen uit hetzelfde potje worden betaald als de AWBZ nu. Toch is onlangs voorgesteld om de AWBZ-premie te verlagen als tegemoetkoming in de stijging van de zorgkosten. Wat voor consequenties heeft dat voor de WMO?

Dhr. Augusteijn:

Deelt de zorg van de heer Blom. Tijdens een bijeenkomst van de KBO heeft staatssecretaris Ross verklaard dat de stijging van de zorgvraag bij de WMO zal worden opgevangen. Zij heeft daarbij niet aangegeven hoe lang dit zal worden opgevangen.

Mevr. v. Oerle (themacommissie Ouderen en lid van de Tweede Kamer):
De ene overheid kan niet los staan van de andere overheid. Als de uitgaven toenemen, dan zal daar geld bij moeten komen.

Dhr. Roebroek:
Maakt zich zorgen over de beperkte kennis van zaken die in gemeenten – met name in de gemeenteraad – voorhanden is. Hij vraagt zich af of gemeenten wel in staat zijn om het proces rond de invoering van de WMO kritisch te volgen.

Dhr. Kemps (PRVMZ):
De wet is vaak het sluitstuk van maatschappelijke verandering. Hij vreest dat iedereen zich nu richt op Den Haag in plaats van op de zorgvraag, waar het eigenlijk om gaat. Het is van belang dat men zich meer gaat bezig houden met hoe de inhoudelijke problemen kunnen worden opgelost, in plaats van met de wet zelf. Hoe kan de groeiende zorgvraag worden opgelost, hoe activeren we onszelf?

Dhr. v.d. Donk:
Mensen stellen vaak de vraag: Wanneer gaat de nieuwe wet in? Alsof men denkt dat de politiek nog anders zou kunnen beslissen. Dat zal niet het geval zijn: er is immers geen alternatief. Het zal gewoon door gaan, dus men moet niet tobben, maar zorgen dat men erbij is!

Dhr. Lathouwers:
Goede beleidsvisies moeten inzichtelijk worden gemaakt en in het verkiezingsprogramma van de gemeenten worden opgenomen.

Professor Schalk meent dat uit hetgeen hiervoor gezegd is de conclusie kan worden getrokken dat de WMO veel onzekerheid met zich mee brengt: hoe gaan gemeenten keuzes maken en hoe zit het met de kosten? Lokale en sociale structuren moeten versterkt worden en met andere partijen rond gemeenten moet worden samengewerkt om netwerken op te zetten. Geld moet vooral niet teloor gaan aan meer bureaucratie. Tenslotte moet er ook meer aandacht komen voor zorgmijders.